

הסור השביעי**המערכה וההמשך**

המעוף והיעילות והפעילו בו את גורמי מי השפעתם ומשיכתם לגבי רבבות הבורחים החדשים הזוכרים להם את זכות הישגיהם הגדולים בעבר הקרוב, אחרי יסוד המדינה, מבצע כביר זה הוא תופעה הצריכה לעורר רגשי כבוד ותודה גם בלב יריביה של מפא"י בתוך תנועת העבודה. הוא יהיה זכור, מעבר לכל השבונות אחרים, כאחד המ"אבקים המכריעים על דריכה ודמות דיוקנה של החברה בישראל.

ג. הכוחות הללו, הן המיוחדים והן החדשים, שהתעוררו ונדרכו במסלגת הפורעלים הגדולה למבצע זה, — יש לקוות שהתגלותם לא תהיה תפסת ארצי. יש לקוות שכוחות אלה יופגו, אחרי הנצחון במערכה הצבורית האחרונה, לערוצים שיורמו תוספת מרץ ותנופה בכל החור מי בנינה ותחיה של המדינה, טיזמה של מערכת הבחירות אינה צריכה להיות ראשית דערכתם של כוחות אלה. אך עם זאת — וזה אולי עיקר בשעה זו — אין הכוחות הללו, צריכים ליהפך, בתקופה של חזושת-הסיפוק המוצדקת והרגשת-החוסן שאחרי הנצחון, לגורם העשוי להוסיף ולהגביה את ההר שגבה לפני המערכה האחרונה, ובהוד המעריכה, בין מפלגת הרוב ובין שותפיה העיקריים והטבעיים לבנין הארץ והעם. מעמדה האיתן של מפא"י בכנסת הע"תידה וכוסר התימרון הנרחב שניתן לה, להרכב הממשלה, צריך להיות לה מקור של תוקף-מאחד-וסגבש ולא מקור של תקיפות-מסרידה העשויה להוסיף מכשולים על דרך השיתוף המ"קוה, אולי אין זה מן הדין לדרוש סאנשיים, בעורם מוהים את זעת התאב"קות הקשה ובעוד טעם מלוריה בפ"י המ, לעשות את נצחונם מיד, כבר בשי"עה זו, קנין משותף להם וליריביהם" שותפיהם מתמול, ואף על פי כן ברור כי נצחון זה, בהשבון המעשה הכללי, יהיה שלם יותר במידה שהוא יהיה מתולק יותר בין השותפים המרכזיים בקואליציה העתידה. הרכבה של קואליציה זו אינו תלוי, כמובן, בגורמיים כגון רוחב לב או סבר"פנים, אך בכל זאת גם גורמים אלה קובעים הר"בה, אהדות-העבודה ומפ"מ, על אף המ"סדה של זו ועל אף איהתקדמותה של זו, הן גציגותיהן של כוחות בנין חזקים שהתמדתם היא מעבר לכל תנו"דות, יצוג שלהם בכנסת ושיש למנוע את היותם נזרקים בחורה אל תחום האופוזיציה עם כל הכרוך בכך. המשא"ומתן לשיתוף, בכל קואליציה, שהיא, צריך להתנהל משגי הצדדים בתוך הכ"רה שיש להגיע לידי שיתוף זה ויהי מה.

הבחירות הללו היו ביטוי להתאודות עממית שהגידה את דבריה ופינורה במחי אחד השרת התנכלויות, שהצי"טרפו יחד, אף בהיותן עוינות זו את זו, והיו עשויות לסחוף את הסיפונים וגשרי הפיקוד וחורי המכונות וההגה של ספינת המדינה, התאזרות זו שלא באה מאליה, היא פרי היאבקות מפרכת שנערכה ברוב תנופה והתמדה ואורך"רוח, אל תקצר וזרות אחרי הנצחון. נצחון זה צריך להיות לא חיץ אלא שער לליכודים של כל הכוחות הבונים, ליי כוד אשר ישווה להכרעה שהוכ"רעה בכחירות אלו את מ"לוא זרטה ומשמעותה לגבי בנינה של הארץ וע"י צוב חייו של העם היושב בתוכה, לאחרי מערכה שבה היו הדברים מוטלים על הכף כאשר לא היו עוד בשום מערכה חברתית מאז תקומת המדינה.

א. לא רק תידת פניה של הכנסת הע"תידה היתה צפונה בקלפיות אלו שהוצ"בו בעריה וכפריה של המדינה, הקל"פיות צפנו בחובן הפעם, יותר מאשר בכל פעם קודמתה, גם את תידת פניו של העם בישראל שכן הפעם היתה ארשת"פנים זו סתומה ביותר ולדעת רבים גם מבשרת"רעות. סה הדמות שתונק מתוך הקלפי, כאותו רוח מתוך הבקבוק, ומה יהיו הצביון והכיוון שהיא תשווה להמשך קורותיה של הארץ?

זו היתה השאלה הקובעת, ומבחינה זו עמדה המדינה ביום הבחירות הזה כמכתן אשר משמעותו הודגת הרחק ממסגרת המונחים התחוקתיים-פרלא"מנטאריים שבהם הוא מוגדר כרגיל. העובדה שיום בחירות זה היה ראשון אחרי עשור-היסוד של המדינה, לא רק עובדה סמלית היא, מידת המרחק המו"השי שבינו ובין ימי היסוד של העצ"מאות, אף כי אין הוא מרחק רב, כבר היה בו כרי להוסיף גורמים העלולים לעשותו פתוח יותר מקודמו לחמורות לא-צפויות, תהליכים ותמורות שבתו"מר וכרות, שנבעו ממקורות שונים ופ"עלו בכיוונים שונים, במשך עשר הש"נים הללו, נקוד ונצטברו בתחומו של יום זה לפקעת שאין לדעת מה החו"טים אשר יוסיפו להיטות ממנה וא"י לך ומה תהיה מידת הקשר שביניהם ובין המקורות, והכוחות ההיסטוריים של תקומת התקומה.

ב. כיום אין לדעת, למזלה של ישראל, מה היתה מידת הסכנה הריאלית של נחשול "חרות" שאיים לסחוף את העם והמדינה, הדיפתה של סכנה זו מונעת מלאמוד אותה אומדן ברור. אבל מוחשיותה ודחיסותה וגודל ממדיה נע"שים ברורים ללא שמץ ספק אם כול"לים בתוכה את כל הכוחות והתסביכים והיצרים אשר ההיסטאריה הנוקפת של "חרות" לא היתה אלא אחד מביטוייהם ושהיו עלולים לגרוף מצדדים שונים ובסיסמאות שונות את הגורמים שבנין הארץ היה עד כה מושג הקשור בהם לאין הפרד.

ומשום כך — כשם שסכנתו של נח"שול "חרות" הרגה ממסגרת עצמה וה"תה ביטוי לסכנת התעקמות כללית של חוי פנים וקוי ערכים במהלך חייה של ישראל להבא, כך יש לראות גם את של ישראל להבא, כך יש לראות גם את הדיסתה של סכנה זו כהישג אשר שלווחת השפעתו ומשמעותו מתמשכים ומסתעפים הרחק אל מעבר לתחומו. אין למעט ואין לטשטש את זכותה ההיסטר"רית של מפא"י בהיחלצות שלה נגד סכנה זו, את זכות מאבקה המרוכז ורב"העצמה שהיה בחשבון כולל לא רק מא"בק לענינה המפלגתי" בלבד, הפסדה המפתיע והמדאיב של אחדות-העבודה ומעמדה הסטאטי של מפ"מ הם תוספת עדות לאשר היה עלול להתחולל במ"דינה לולא מחץ תנופתו של הכוח המר"כוי שעמד בפרץ, כותב השורות הללו שהיה בין אלה שלא לקחו חלק במלח"מת בחירות זו ושלא נקפו אצבע לסייע במאבק זה, הוא כיום אחד מן הרבים (וביניהם צריכים להיות גם חברי מפ"לגות הפועלים היריבות) הרואים במל"חמת התנופה והמגן שערכה מפלגת הפועלים הגדולה מעשה שאין ערוך לחשיבותו המדינית והחברתית. מבצע כביר זה, אשר המנהיגות הותיקה הטי"לה לתוכו את כל כובד סמכותה בעם וטובי החברים השקיעו בו את כל מסי"רותם והכוחות הצעירים שיוו לה את